

A Csemadok országos fesztiváljairól

Mint a fát a gyökér...

A Csemadok által szervezett két leg-rangosabb országos rendezvényre került sor Zselizén és Gombaszögön június folyamán. Az 52. Országos Népművészeti Fesztivál Zselizén, a Schubert parkban került megrendezésre június 8-10. között. A rendezvényen több mint ezer fellépő bemutatónak örvendhetett a résztvevő közönség. Pénteken a gyermekcsoportok járási seregszemléjével kezdődött a műsor Nagysallón. Szombaton, az ünnepi megnyitón elsőként a zselízi Franz Schubert Vegyeskar lépett fel, majd Juhász András, Zseliz város polgármestere, Csenger Tibor, a Nyitrai Megyei Önkormányzat alelnöke, Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke, valamint Lovász Attila, az RTVS nemzetiségi adásának vezetője és a KKA igazgatótanácsának elnöke köszöntötte a résztvevőket. A nagyszínpadon gyerek és felnőtt szlovákiai magyar amatőr tánc-együttesek mutattak be ízelítőt szerkesztett műsorokban, többek közt a gömöri hagyományörzők és a Szóttos Kamara Néptáncegyüttes koprodukciójának tapasztalhattunk. A műsorban szerepelt még sok csoport, egyéni előadók és zenekarok. A színes programok mellett mindhárom nap alatt kézműves mesterek, kirakodóvásár várta az érdeklődőket. Vasárnap egy nagyszabású gálaműsorral zárult az ünnepség. A rendezvény fővédnöke Rigó Konrád kulturális államtitkár volt, aki a gálaműsoron személyes elméneiről és szólt.

Gombaszög az idén jubilált. Június 29-30-án és július elsején az Országos Kulturális Ünnepségre 60. alkalommal került sor, amely konferenciával kezdődött Rozsnyón. Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke megnyitó beszédében értékelte az elmúlt hatvan évet, de kitért szervezetünk fennállásának jövő évi, 70. évfordulójára is. Burdiga Pál, Rozsnyó polgármestere és Bukovszky László kisebbségügyi kormánybiztos is köszöntötte a résztvevőket. A fesztivál történetét Takács András, Szöllös Sándor és Ripcsu Rudolf, a Csemadok egykori munkatársai, a gombaszögi kulturális ünnepség szervezői idézték fel. A jubileum alkalmából emléklapokat és okleveleket adtak át.

és annak bemutatása volt. A műsor zenei részének társszervezője Agócs Gergely, rendezője Richtarcsik Mihály volt. A nagyszínpadon mutatkoztak be a rozsnyói régió folklórcsoportjai is, valamint hosszú idő után újból helyet kapott a programban a magyar nótá. Szombaton és vasárnap is Ez a föld a hazám címmel

Szombaton került sor a pálos kolostor romjainál lévő kopjafa megkoszorúzására, amit komolyzenei hangverseny egészített ki. Kísérőrendezvénye volt az eseménynek az a kiállítás, amely a Csemadok képes hetilapja, a Hét fotóriportere, Prandl Sándor felvételein, valamint néhány korabeli, a rendezvényt népszerűsítő plakáton keresztül idézi fel a régi fesztiválok hangulatát.

Az ünnepély fénypontja a Gombaszögi táncok című szerkesztett, közel 15 néptáncegyüttest felsorakoztató kultúr-műsor volt Héglí Dusan rendezésében. A Mint a fát a gyökér... c. hagyományörző műsor célja a generációk találkozása

egy-egy órás műsort adtak az Őszirozsa magyarnóta-énekesek országos versenyének győztesei: Básti János, Gubík Magdolna, Jalsovszky Mónika, Molnár Angelika, Nagy Attila és Tonkó István.

Azt, hogy az ilyen és ehhez hasonló rendezvényeknek megvan a létjogosultságuk, hogy a hagyományok ápolása és művelése fontos helyet foglal el a felvidéki magyarság életében, az is bizonyítja, hogy mindkét rendezvény immár több mint fél évszázada töretlenül vonzza a igényes kultúra iránt érdeklődő közönséget.

Balogh Gábor

„A hagyomány nem a hamu őrzése, hanem a láng továbbadása.”

Morus Tamás

Határon átnyúló együttműködés megyei szinten is...

Nemrégiben a Nógrád Megyei Közgyűlés elnökének meghívására Salgótarjánba látogatott a Besztercebányai Megyei Önkormányzat delegációja, ahol a határon átnyúló együttműködés fejlesztési lehetőségeit tárgyalták, és keresték azokat a közös megoldásokat, amelyek elősegíthetik a határ menti térségek fejlődését. A két megye közötti együttműködésnek már vannak előzményei, mivel pár évvel ezelőtt a megyék együttműködési megállapodást kötöttek. Az önkormányzatok az akkor elkezdett munkát kívánják új keretek között folytatni, illetve továbbfejleszteni. A megbeszéléseken a BBSK képviseltében jelen volt Ján Lunter, a Besztercebányai Megyei Önkormányzat elnöke, Agócs Attila megyei képviselő, Csúz Péter elnöki megbízott, valamint a meghívott települések polgármesterei és fejlesztési szakemberek. A tárgyaláson elhangzott, hogy a két megye a turizmus, a kultúra és a sport terén szeretné szorosabbra fűzni a kapcsolatokat, ugyanakkor az intézményes együttműködésben is jelentős előrelépéseket terveznek.

Mindezekről közös sajtótájékoztatót tartottak, ahol lehetőségünk nyílt hivatalosan is bemutatni az SK-HU INTER-REG V-A Együttműködési Program 3. prioritási tengelye által első körben jóváhagyott pályázatokat is. Nagy sikernek számít, hogy a teljes határszakaszon jóváhagyott kilenc, határon átnyúló fejlesztési akciótervből három Besztercebánya megye déli, illetve Nógrád megye északi területén valósul meg. Az akciótervek mindegyike több egymáshoz kapcsolódó, illetve kiegészítő projekt-részből áll, komplex megoldást kínálva egy-egy térség fejlesztésére. A két új Ipoly-híd megépítéséhez kapcsolódóan Ipolyvarbó-Órhalom és Ipolyhídvég-Drégelypalánk térségében kerül sor a

helyi gazdaság fellendítését és a foglalkoztatás növelését szolgáló telephely- és gyártókapacitás fejlesztésére, illetve építőipari gyakorlati képzés elindítására. Ezekben a pályázatokban a fejlesztési ügynökség a vezető partner, illetve a szlovákiai koordinátor szerepét tölti be.

A harmadik fontos beruházásra Fülek-Salgótarján-Hatvan térségében kerül majd sor, ahol ipari fejlesztések megvalósítása és a munkanélküliség csökkentése a cél. Jelenleg folyik a jóváhagyott akció-

tervekben szereplő projektek részletes kidolgozása, illetve elindult az Ipoly-hidak építési engedélyeztetési folyamata.

A megyeelnökök egyetértettek abban, hogy a három határon átnyúló foglalkoztatási akcióterv nagyban hozzájárul a határtérség felzárkóztatásához az itt élők helyben való érvényesüléséhez. Az Ipoly-hidak megépítése nem csak a térség jobb átjárhatóságát segíti, hanem hosszú távon várhatóan újabb fejlesztéseket generál, ami elvárhatóan pozitív hatással lesz majd a fiatalok és jól képzettek elvándorlásának megállítására, illetve visszafordítására. Célunk, hogy a határtérség élhetőbb és vonzóbb legyen nemcsak az itt lakók, hanem a turisták, kirándulók, ide látogatók számára is.

A résztvevők kiemelték hogy egyaránt nyitottak az együttműködésre, és megegyeztek, hogy a közeljövőben folytatják az egyeztetéseket, ahol további konkrét projektekben is szeretnének gondolkodni. Ügynökségünk ehhez felajánlotta szakmai segítségét, hogy ezzel is segítsük az Ipoly mente előrejutását.

Lőrincz Mária

Középső-Ipoly Mente Regionális
Fejlesztési Ügynökség

Ki volt Szentpétery Imre?

Szűkebb pátriánk jeles szülöttje Szentpétery Imre, aki 140 évvel ezelőtt Középpalójtán látta meg a napvilágot, és 1950. július 14-én 71 éves korában hunyt el Budapesten. Történész, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Tanulmányait a budapesti egyetemen végezte az Eötvös József Collegium tagjaként, és egyéves tanulmányi úton járt Németországban, Franciaországban, valamint fél évet töltött Olaszországban művészettörténeti és oklevéltani tanulmányokkal. A budapesti egyetemen a történeti segédtudományok tanáraként főleg oklevéltani kutatásokkal, részben forráskiadással foglalkozott.

Vajon szülőfaluja számon tartja-e jeles szülöttjét?

Bodzsár Gyula

Millenniumi ösztöndíj

Az ipolysági Fegyverneki Ferenc Közös Igazgatású Katolikus Iskola kápolnája adott méltó helyet június 15-én a Millenniumi ösztöndíj 2018-as átadására. Az ünnepély szónokai mindannyian hangsúlyozták a magyar anyanyelvi oktatás fontosságát, a felvidéki magyar közösség megtartását, valamint az tanintézmények tehetséggondozásának jelentőségét.

Pálffy Dezső, a Fegyverneki Ferenc Közös Igazgatású Katolikus Iskola igazgatója a megnyitón kifejtette: „Az elmúlt tizenhét évben az ipolysági gimnáziumok magukénak érezték a díjat, a diákok öntudatába is beépült. Ösztönzi a teljesítményüket, motiválja őket a tanulásaikban a Millenniumi ösztöndíj.” Hozzátette, a díj az itteni magyar tanintézmények összefogásának jelképe is, mely bizonyítja a magyar anyanyelvi oktatás jövőjét a városban.

Csáky Pál EP-képviselő, a díjalapítók egyike köszöntőjében hangsúlyozta a helyi szellemi közösség összefonódásának példáját, az iskolák ebben kifejtett szerepét. „Látni, hogy az iskolai közösségek gyarapodnak, ugyanakkor a díj presztízse is folyamatosan növekszik” - mondta az ünnepélyes átadón az EP-képviselő. Mint folytatta, magyar iskolai végzettséggel is lehet érvényesülni a nagyvilágban, ezt is üzeni a díjazottak kiválasztása.

Vanda Károly, Ipolyszalka plébánosa, a díj egyik további alapítója megjegyezte: a magyar ember számára az egyik legmeghatározóbb a kereszténység és a magyar nyelvű oktatás. „Életünk igazi értékeit képviselik, melyek mentén érdemes élni” - mondta a plébános.

A 2017/18-as tanévben is a helyi két magyar gimnázium egy-egy tanulója tüntették ki az ösztöndíjjal. A kitüntetésre az adott tanintézmény igazgatója és tanári kara javasolt diákokat.

A Szondy György Gimnázium a csábi Miskei Mónikát javasolta a díjra. A tanintézmény harmadikos diákja minden tantárgyból kitűnően teljesített. Tanulmányi eredményei mellett számtalan versenybe kapcsolódott be. Kimagasló eredményeket ért el a matematikai és kémiai versenyeken. Ugyanakkor az irodalom- és történelemtudományi versenyeken is sikeresen szerepelt. Egyenes, tiszta jellemű személyiség, példás magatartásá-

val motiválja kortársait - fogalmazott Petrezsél Zsuzsanna igazgatónő laudációjában.

A Fegyverneki Ferenc Közös Igazgatású Katolikus Iskola Murin Barbarát javasolta a Millenniumi ösztöndíjra. Barbara immár tizenegyedik éve látogatja az iskolaközpontot. Kicsi kora óta számtalan versenyen teljesített kimagaslóan. Emellett kitűnő atléta, az iskola Magnificat énekkarának oszlopos tagja. Cserkészként jelenleg mintegy tucatnyi cserkész őrvezetője - fejtette ki laudációjában Pálffy Dezső.

Az ösztöndíjat a millennium évében, az államalapítás ezredik évfordulóján alapította akkor huszonötödik érettségi találkozóján az 1974-ben végzett osztály. Az alapító tagok, egykori osztálytársak, Csáky Pál EP-képviselő, Molnár Imre, a Pozsonyi Magyar Intézet igazgatója, illetve Vanda Károly, Ipolyszalka plébánosa voltak. Évente két díjazott, a város két magyar gimnáziumának egy-egy harmadikos diákja részesül az ösztöndíjban.

A díjátadásnak felváltva az állami Szondy György Gimnázium, valamint az egyházi Fegyverneki Ferenc Közös Igazgatású Katolikus Iskola ad otthont. Az ösztöndíj része oklevél, vándoremlékplakett, tanulmányi kirándulások és egyéb hozzájárulások.

Pásztor Péter /Felvidék.ma nyomán/

KÖZÖTTÜNK ÉLNEK

Bemutatjuk: Kois Szilviát

lehetőséget ad.

Kaptam 1996-ban egy felkérést, mely szerint a múltban való ruházatkódás alapján meg kellene varrni a varbói mennyasszony- és vőlegényviseletet. Sohasem szerettem félmunkát végezni, így kutatásokba kezdtem, hogyan is volt ez régen. Akkoriban még élt néhány ügyes kezű asszony, aki ismerte a múlt ruháza-

Kois Róbertné, Fajcsik Szilvia vagyok, Ipolyvarbó lakosa. Munkaviszony nélküli rokkantnyugdíjasként viseletkészítéssel, gyöngyfüzéssel és egyéb kézműveskedéssel, valamint népviseletes babaöltöztetéssel foglalkozom, melyeket alkalomadtán különféle rendezvényeken mutatok be, már ha erre az egészségi állapotom éppen

tanak és szalagmintázásának készítési fortélyait, így még az utolsó pillanatban megtanulhattam tőlük a békaszem, a farkasfog vagy éppen a lúdgége formázási technikáját és a ma már egyáltalán nem használatos szavak jelentését is, mint a páha és haluska (mely ebben a tisztjében nem éppen a fazékban fő), az abázás, forhamentli, villuska, singelés, repőke, bolondfékötő meg kontyvas és a bocskor, kapca vagy szakácska, de sorolhatnék még jó pár ilyen furán hangzó szót, a ma embere közül édeskevéis értené, hogy miről beszélek.

Az első megkeresést egy „generációs babacsalád” viseletbe öltöztetése követte, amelynek folytán még elkészült az egykori öregapa és öreganya, valamint a tizenéves fiú és lányöltözet pólyás baba kíséretében, és így alakult ki a varbói héttagú népviseletes babacsalád.

A viseletek feldolgozásánál az 1927-ben született nagymamám, Skerlec Istvánné Magyar Ilona és az 1924-ben született idős keresztanyám, Bacsá Istvánné Győri Ilona ismereteire, emléképeire és tanácsaira támaszkodtam, valamint nagy segítségemre voltak az évek során felgyűjtött helyi családi fényképtárim legrégibb darabjai, amelyek felölelik az ipolyvarbói 1910-es és 20-as éveket is.

(Folytatás a 15. oldalon)

Nagyfalusi vigadalom

Június 30-án, szombaton Ipolynagyfalun már a reggeli óráktól nagy volt a készülődés a kultúrház melletti parkban. Készítették a katlanokat a szakácsok és segítők. 4 katlanban készült a birka-, vad-, sertés- és bagulyás. A szakácsok a férfiak voltak, az asszonyok az előkészületi munkákat végezték. Zöldséget, hagymát, krumplit pucoltak. Amikor a gulyásba való a katlanokba kerültek, a férfiaké volt a szerep. Délről két szakácsnő palacsintasütésbe fogott. 10 kg lisztből sütöttek pár száz palacsintát. 13.45-kor szentmisével kezdődött a falunap. A szentmise a templom melletti lourdes-i barlangnál volt. Itt

zsanna és Kis Dóra a gyerekeket szórakoztatták nagy sikerrel. Megmozgatták még a szülőket is. Őket a magasmajtényi harmonikások követték. Csodálatos népviseletben képviselve volt a legkisebb korosztály és a tinédzserek is. Játékkal ámulbta

ejtették a közönséget. Őket a helyi női éneklőcsoport fellépése követte. Hagyományörző csoport lévén régi népdalokkal szórakoztatták a közönséget. Ezután a bátonyterenyei dalkör mulatós nótákat adott elő. Egy hazai kis tehetség, Oroszlány Lilike kedves gyerekdalokat énekelt tiszta csengő hangon. Őt követték a Kiss zenészek, az ipolybalogi zeneiskola diákjai, akik dalaikkal, tehetségükkel színesebbé tették a műsort. A műsor befejező részében visszatért Demeter Zsuzsanna és Kis Dóra, akik most már a felnőtteket szórakoztatták. Operetteket és ismert slágereket énekeltek. Megénekeltek a közönséget, és a végén a résztvevők még táncra is perdültek.

Ilyen jó hangulatban ért véget a falunapi ünnepség, ahol kicsi és nagy, öreg és fiatal megtalálta a neki tetsző műsorszámot, és közben fogyaszthatta az ízletes ételeket, italokat. Köszönet a szervezőknek, segítőknek és a fellépőknek!

Bodonyi Ilona

fogadta a polgármester úr az új plébánosunkat, Gyurász Pál lelkiatyát, aki mostantól az ipolyhídvégi plébánián teljesíti papi szolgálatát. Az éneklőcsoport tagjai népviseletben vettek részt a szentmisén. 16.00-kor kezdődött a műsor a kultúrház melletti parkban felállított színpadon. A szép számú közönség előtt elsőként a RépaRetekMogyoró csoport tagjai, Demeter Zsu-

Falunap Ipolyhídvégen

szépségének megismerésére, az „Egy folyóban evezünk” - vízi turizmus az Ipoly mentén elnevezésű pályázatnak köszönhetően. A projekt megvalósulásával hamarosan településünk aktív részévé válik ez a gyönyörű sport.

A délutáni melegben a helyi öregfiúk és az ifjúság csapata mérte össze barátságos mérkőzés keretében az erejét, amelyet szemmel láthatóan mindkét fél élvezett.

Ezt követte a szabadtéri szentmise, melyet főtitisztelendő Gyönyör László celebrált oltártestvéreivel, főtitisztelendő Gyurász Pál atyával, valamint Fehér Zoltán drégelypalánki diakónussal. A szentmise befejeztével Ipolyhídvég polgármestere, Lestyánszky Viktor meg-

2018. június utolsó szombatján ismét megrendezésre került községünkben, Ipolyhídvégen a falunap. Nagy érdeklődés előzte meg a rendezvényt, mivel még sosem volt ilyen nagyszabású.

Ezt igazolták a lázas előkészületek, amelyek során többek közt elkészült a sportpálya új kerítése, és az öltöző épülete előtti tér is új köntöst kapott.

Szombat délelőtt a fahídnál lehetőség volt a falu apraja-nagyjának a kenuzás

köszönte Gyönyör László atya itt tartózkodásának 8 évét, amelyet követően az elkészülő atya szimbolikusan átadta Gyurász Pál atyának az egyházközség vezetését. Az ünnepi búcsúztató fényét emelte Szeredy Krisztina, a Budapesti Operettszínház művésznőjének előadásában elénekelt Ave Maria, valamint Leonard Cohen Halleluja című dala.

Folytatás a 13. oldalon

Az élő zene varázsa a szederFESZT-en

Két teljes nappal régiónk legnagyobb zenei fesztiváljává nőtte ki magát a szederFESZT. Csábra ezúttal is igényes élő zenével „csábították” a látogatókat, ahol minden korosztály megtalálhatta a számára legjobb programot.

A szombat reggel SZEDER OLIMPIÁ-val indult, majd kora délután gyermekprogramokkal és élményparkkal folytatódott. Ennek keretében a Paramisi Társulat legújabb gyerekelőadását is megtekinthettük. Ezután már beindult a ZENE a nagyszínpadon, amelyet elsőként a 2017-es év hazai felfedezettje, a farnadi ESTENDON foglalt el. Az együttes lendületes dalai meg-

alapozták a fesztivál idején hangulatát. A közönség nagy tapsal jutalmazta a fiatal csapat szuper kis koncertjét.

Négy év után visszatért a fesztiválra a dunaszerdahelyi ARIZÓNA új felállásban, új dalokkal. Saját szerzemények és jó kis feldolgozások hangzottak el a Maja vezette csapattól a hazai közönség nagy örömeire.

Az estét az Edda Művek legnagyobb slágereivel indították. A felvidéki EDDA majdnem kitűnően tolmácsolta a dalokat, és

egy fergeteges, több mint két órás bulit csapott a színpadon. Majd a Royal Ladies táncsoport valamint, a VÍZIVARÁZS látványos show-ja, és a hajnalig tartó utcabál + disco zárta az első napot.

Vasárnap délelőtt Szeder Fábián íróra, szerzetesre, a palócok első kutatójára emlékeztek a község lakói és a vendégek, délután pedig folytatódott a programok. A helyi gyerekek, fiatalok után a frissen alakult néptáncsoport, valamint a Szeder Kórus is bemutatkozott Začko Veronika vezetésével, majd a színpadot újabb zenekarok foglalták el.

Mint minden évben, most sem maradhatott ki a csábi Unlimited Souls, akik magyar és angol slágereket zúztak sajátos rockos, olykor metálos feldolgozásban.

Kora este egy igazi élő Beatles Show-t láthattunk a színpadon. A legendás, máig közkedvelt dallamokat a budapesti THE BLACKBIRDS-nek köszönhetően idézhettek vissza az idősebbek és a fiatalok is. Kitűnő koncert volt.

A fesztivált a 20 éves UNIQUE formáció Völgyesi Gabival az élen zárta, akik a szederFESZT-en adták egyetlen szlovákiai nagykoncertjüket. Hallhattuk az együttes legismertebb dalait, felcsendült a Mi van a nevedben?, a Csillagtenger, az Angyal, a Mozaik, valamint újdonságokat is megszólaltattak zenekaros és akusztikus formában is.

A két nap házigazdája BALLA IGOR műsorvezető, zenész, a Kobold zenekar frontembere volt, aki ebben a formában először mutatkozott be a régióban, és igazi frissességet hozott a színpadra.

Idén is jó példát mutattak Csábon, és most is bebizonyosodott, hogy van közönsége az igényes élő zenének. Aki teheti, legközelebb is látogasson el erre a családias, de egyre bővülő fesztiválra, a szederFESZT-re, melyről remélhetőleg még sok éven át fogunk hallani.

Začko Ervin

2018. július 7-én Inám Község Önkormányzata XIX. alkalommal rendezte meg a Mézfesztivált Inámban. A neves rendezvényt, ahol minden a mézről, erről a „folyékony aranyról” szól. Egy egész hétvégét tölthettünk együtt a méhészekkel, ahol lehetőségük nyílt megmutatni a látogatóknak mi is az a csoda, ami a méhészeket elvarázsolta, természetisztelő, -védő és természetszerető emberre tette.

A fesztivál ünnepélyes megnyitójára 12.00 órakor került sor a szabadtéri színpadon, ahol fesztiválköszöntőt mondott Régi Zsolt polgármester. Majd a rendezvény résztvevői megkoszorúzták Sötér Kálmán emléktábláját a községi hivatal épületén, melyet 2000-ben lepleztek le az elismert méhész tiszteletére, akinek emlékére kerül évente megrendezésre a Mézfesztivál Inámban.

A délelőtti program legrangosabb rendezvénye a szakmai program és a méhészek fóruma volt, melynek az idők napközi otthona adott otthont. A méhészeti előadások témája a méz, a méhek pusztulása és immunitása, valamint a gazdaságos méhészkedés volt. Több jeles méhész szakember szólt e témákban, és az előadások végén szakmai tanácsadás, fórum folyt.

A rendezvény látogatói megvásárolhatták az itt termelt édes kaptártermékeket, nagy sikernek örvendett az aranyló akácméz, a fahéjas, csokoládés, az erdei fekete méz, a repceből előállított méz, a levendulás méz stb. Egyúttal megismerkedhetünk ezek tápláló és gyógyhatásaival. Megtudtuk, hogy évről évre változik a méhészet, újabbnál újabb ínyencségeket találunk ki, a standok kínálata is egyre csábítóbb és látványosabb volt. A jövő trendje állítólag a gyümölcsös méz lesz, összeturmixolják a gyümölcsöt a mézzel - ebben lesz a méhészek szerint a vitamin.

A mézes délutánon zene, tánc és ének tarkította a fesztivál műsorát. Ebben az évben sem maradt el a mézkirálynő-választás, a versenybe három hölgy jelentkezett be. A királynőt megillető virágkoszorú Bevíz Carmen /Apátújfalu/ fejére került, az első udvarhölgye Rimóci Loretta /Apátújfalu/ a második udvarhölgye Kosik Vivien /Cserháthaláp - magyarországi testvértelepülés/ lett. A jelöltek a bemutatkozás mellett, édességekkel is

Mézfesztivál

készültek, melyek egyik alapeleme a méz volt. A virágkoszorút a tavalyi mézkirálynő, az inámi Tóth Tímea nyújtotta át a győztesnek, egyúttal beszámolt az elmúlt évben kifejtett tevékenységéről, hogyan képviselte településünket a különböző, mézzel kapcsolatos rendezvényeken. Az idei mézkirálynő nyerevénye egy hosszú hétvége volt Prágában két személy részére, ezenkívül minden versenyző tárgyi jutalomban részesült.

A hagyományokhoz hűen idén is műsorra került a méz, mézborok, mézből készült ínyencségek, valamint cukrászsütemények elbírálása is. A több kategóriában is indult méhészek és termékeik, valamint a cukrászsütemények elbírálása során a szakmai zsűri döntése alapján a következő eredmények születtek. Az akácmézverseny győztesei: Pisak Péter /Nagykürtös/, második helyen végzett Buzas Diana /Zseliz/, a harmadik helyet Babka Katalin /Leszenye/ érdemelte ki. A mézbor kategóriában a zsűri az első helyet Bugyi Gábornak /Inám/ ítélte meg, második helyen végzett Skerlec Albin /Inám/, míg a harmadik helyet Babka Katalin /Leszenye/ érdemelte ki.

A mézes cukrászsütemények kategóriájában ezúttal a legfiatalabb benevezettek vitték el a pálmát Rusnák Rebeka /Inám/, valamint Rusnák Sára /Ipolybalog/. Második helyen végzett anya és lánya - Matejkin Martinka és Krisztina /Inám/. A harmadik hely megosztódott, két benevezett szerezte meg: Páldi Melinda /Inám/ és Nagy Veronika /Zsély/.

A késő délutáni órákban került sor a tombola húzására, ahol is értékes díjak várták a fesztiválozókat. A fesztivál szervezői nem feledkeztek meg a legkisebbekről sem, számos helyen kéz-

műves-foglalkozás várta a gyerekeket, de volt arcfestés, fajátékok különféle skálája, és sorolhatnám még tovább. A Mézfesztivált tarka kulturális programok is színesítették. Színpadra léptek a cserháthalápi, ipolynagyfalusi hagyományörző csoportok, a Kéméndi Bokréta, Csókás Bertalan magyarnóta-énekes a balassagyarmati cigányzenekar kíséretével, a Hradčianka Fúvószenekar /Kékkő/, de ízelítőt kaptunk az UNICUM kórus /Inám/ repertoárjából is. Fergeteges hangulatot teremtettek a Budapesti Operettszínház fiatal színészei tarka operettösszeállításukkal. A műsor záró részében a MIEZ - Miskolci Illés EmlékZenekar szórakoztatta a közönséget. Mint minden évben, most is Bodzsár Gyula volt az, aki a rendezvényen végigkalauzolta a közönséget, és ízes monológgal szórakoztatta a jelenlevőket. Az idén sem volt hiány vásári finomságokból, az inámi önkormányzat minden lakosának ingyen jegyet biztosított sült kolbász és ital fogyasztására. Az inámi nyugdíjasok napközi otthonának aktív tagjai finom rétesel várták a fesztiválozókat, de nem hiányzott a lángos, a bográcsgulyás, a disznótoros finomságok sem. A késő esti órákban rekordszámú néző előtt adtak fergeteges élő koncertet a NEOTON FAMILIA SZTÁRJAI, majd ezt követte a hajnalig tartó mézédés vigadalom - DJ KUTI Retro Discója, ahol minden szórakozni vágyó megtalálhatta a számára kedves zenét, fülbemászó dallamot, melyre kedvére mulathatott. Végezetül büszkén valljuk, hogy minden elismerést megérdemel ez a kis a település, amely évről évre ilyen nagyszabású és méltán híres rendezvényt képes megszervezni. Akinek megadatott már, hogy részt vegyen az inámi Mézfesztivál bármelyik évadján, az láthatta, hogy milyen széles körű összefogás és hatékony együttműködés az, ami mozgatója a rendezvényt az előkészületektől a záró feladatokig. Összinté köszönet és elismerés jár a fellépőknek, az inámi önkormányzatnak, kulturális bizottságának, a községi hivatal alkalmazottainak, a szervezőknek, a támogató vállalkozóknak, az önkéntes közreműködőknek és az összetartozás megélésére nyitott közönségnek.

Nagy Mária

SZENT IVÁN-ÉJ. A MÁGIKUS ÉJSZAKA

Múzeumok Éjszakája Nagycsalomján

iskola tanárai (Híves István, Rédlí János, Baráz Ádám) léptek „színpadra“. Az éjszakai előadás méltó befejezése volt Kodály Zoltán Esti dala a Balassagyarmati Dalegylet előadásában.

Ehhez a naphoz világszerte világi és egyházi ünnepek kapcsolódnak, mivel ekkor van az év legrövidebb éjszakája, és az emberek számára a fény és a sötétség váltakozása mágikus eredettel bírt. A sötétség az elmúlást, a fény pedig a megújulást jelentette, ezért ezen a napon az eleink nagy tüzeket gyújtottak, hogy elűzzék a sötétséget és vele a rosszat. A

re. A freskókról készült fényképek nagyban szépen mutattak a templom falain.

Már jócskán sötétedett, mire a romtemplom belseje megtelt érdeklődőkkel, és elkezdődött a kultúrműsor, melyet a Balassagyarmati Dalegylet nyitott meg

Az érdeklődők a falumúzeum kapuját is nyitva találták, megtekinthették őseink ránk hagyott tárgyi örökségét.

Remélem, mindenki jól érezte magát ezen a varázslatos éjszakán, mindenkit elbűvölt a Pusztatemplom éjszakai szép-

néphagyományhoz illően nem ártott volna nekünk is örömtűz gyújtani, nem ördögűzés céljából, hanem, hogy lángjainál megmelegedjünk, mivel igencsak hűvökre fordult az időjárás.

Elkezdődött a vakáció, akik vetettek, azoknak az aratás, azért, hogy mindkettő rendben, nagyobb bajok nélkül érjen véget, nem ártott egy-egy fohászt küldeni az ég felé, hogy a szünidő tragédiák nélkül fejeződjön be, a szerencsésen learatott gabonából származó kenyérből pedig jusson mindenki asztalára.

Ezért is kezdődött az idén is a Múzeumok Éjszakája szentmisével a Pusztatemplomnál, melyet a csalomjai gyökerekkel rendelkező Rados László, a magyarországi Nézsza plébánosa mutatott be paptársaival.

Utána, a kultúrműsor megkezdéséig bőven volt idő megtekinteni a „Középkori falképek a Szepességben“ c. kiállítást, melyet a Csemadok területi választmánya bocsátott rendelkezésünk-

Ember Csaba karnagy vezetésével. Őket helybeli műkedvelőink követték. Takács Tímea zongorázott, majd bemutakoztak a Kékkői Művészeti Alapiskola kihe-lyezett tagozatának énekesei: Márkuš Vivien, Nagy Annamária, Kováč Alexa és

Bicskei Rita. Villant Dávid gitárjátékával aratott nagy sikert, Bolerac Poljak Ljubka pedig gyönyörű hangjával bűvölte el a közönséget. A hazai fellépőket meghívott vendégeink követték. Híves Mária éneke szabadon szárnyalt a csillagos ég felé (kísérte Baráz Ádám zongoraművész), utánuk az Ipolybalogi Művészeti Alap-

sége, és jövőre is ellátogat Szent Iván napján kicsit feltöltődni erre a helyre. De nemcsak ezen a napon, az év bármelyik

napján, akinek útja van erre felé, álljon meg pár percre lecsendesedni, itt garantáltan békét, nyugalmat talál ebben a rohanó, zajos világban.

Vanda Zs.

Körtéfa - nyári kézműves tábor Ipolybalogon

Július 9-e és 15-e között került sor - immár 2. alkalommal - a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya által szervezett napközis táborra az ipolybalogi alapiskolában.

A járás több településéről érkező, alapiskolás korú fiatalok számára meghirdetett tábor központi témája idén Mátyás király és a reneszánsz kor volt, hisz 2018 két évforduló kapcsán is Mátyás király-emlékév. Egyrészt 575 éve született Mátyás király, illetve 560 éve annak, hogy Mátyást királlyá választották. A tavalyi hagyományokat követve a délelőtti órákban kézműves-foglalkozások, a délutáni programot pedig gyermekjátékok és tánc-tanulás töltötte ki. A foglalkozások vezetője Jakus Juli, a balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központ munkatársa volt, aki az idei évben is érdekes technikákat mutatott és tanított a táborlakóknak. Eközben nemcsak a kézműveskedésre helyezte a hangsúlyt, hanem arra is, hogy megismertesse a gyerekekkel az adott kort, ill. az elkészített termékek kapcsán egy-egy tárgy, eszköz használatára, vele kapcsolatos érdekességekre hívta fel a figyelmet. Mátyás híres könyvtára, a Bibliotheca Corviniana kapcsán kódexlapokat másoltak a gyerekek színes iniciáléval díszítve azokat, majd a könyvecskét (füzetet) be is kötötték. Aztán a fiúk címeres pajzsokat és alabárdokat gyártottak maguknak, s közben Mátyás fekete seregével ismerkedtek. Ezalatt a lányok díszes pártákat és csörgőket készítettek, melyeket fel is használtak a reneszánsz táncok előadása közben. Majd papírból várak épültek, agyagedények formázódtak, amikor valaki pedig ügyesebb, gyorsabb volt társainál, a megunhatatlan körmönfonást gyakorolhatta. A délutáni táncok is Mátyás korához kapcsolódtak, reneszánsz táncokkal, pontosabban tánclépésekkel ismertették meg a táborozó fiatalokat a szécsényi Iglice Táncegyüttes koreográfusai, Oláh József és Oláhné Csersics Ivett. Mindketten jó érzékkel és nagy szakmai tudással dolgoztak a gyerekekkel, egymást váltották a pihentetőbb és érdekes gyermekjátékok, valamint a reneszánsz táncok alaplépései.

A kezdetben nehezen, nem túl nagy lelkesedéssel gyakorolt lépések azonban a tábor végére összeálltak egy teljes koreográfiává, így azt a fiatalok a tábor végén előadták, bemutatták a nagycsalomjai szabadtéri színpadon. Az utolsó előtti napon a foglalkozások Nagycsalomján a falumúzeum udvarán kerültek sorra, ahol nemezlabdák készültek és fonott karkötők, a gyerekek kedvük szerinti formákat gyúrtak tésztából, hogy azokat a kemencében kisütve meg is kóstolhassák, el is fogyaszthassák. Nagy sikere volt a csónakázásnak is, amit szintén mindenki kipróbálhatott az Ipolyon. Majd az utolsó táncpróba és bemutató következett a park szabadtéri színpadán. Idén a tábor hatnaposra nyúlt, ugyanis a szombati napon kiránduláson vettek részt a táborozók, mégpedig Visegrádra látogattak, ahol a Visegrádi Nemzetközi Palotajátékok programjaiba tekinthettek bele. A középkori lovagi tornák hangulatából kaptak ízelítőt Kázmér, lengyel király lovagi tornáján, majd a Szent György Lovagrend Zoboralji Apródképzőjének bemutatóján tapsolhattak a Salamon-torony tövében. Ezenkívül számtalan program: táncbemutató, koncert, vásári komédia, kézműves vásár, a palota kiállításai várták az érdeklődőket.

Élményekben és tapasztalatokban gazdag hetet tudnak maguk mögött azok a diákok, akik a hasznos és aktív időtöltést választották a nyári szünidő második hetében. Természetesen ahhoz, hogy ez a tábor létrejöjjön, megvalósulhasson, anyagi háttérre is szükség volt, amelyet a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-hez benyújtott, nyertes pályázata segítségével tudott biztosítani. Köszönet mindezt a Magyar Kormánynak, ill. a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának, hisz a fiatalokba, ill. az ő nevelésükre, művelődésükre fordított pénz a legjobb befektetés.

-ná-

Kultúránk - választáson

A „Találkozások az Ember szolgálatában“ című rendezvénysorozat első találkozására került sor június 17-én a Dacsókeszi Kulturális Központ VIP-termében. A rendezvény főszervezője a 2017-ben újjáalakult Csemadok Dacsókeszi Alapszervezete volt a polgármesteri hivatal támogatásával.

Moderátora, egyben a program felelőse, Kosik Júlia köszöntő szavai szerint: a „Találkozások“ fő célja, hogy a vizuális kultúra, a művészet lehetőségeivel és eszközeivel közösséget formáljon, a szoba belső falai közül meghívja az embereket a közösségi lét személytől személyig, lélektől lélekig vezető kalandjára, útjára.

Ugyanis a 21. század elejére a civilizáció drámájaként elérkeztünk ahhoz a kultúrához, amikor is az ember egymaga ül a szobában, szörfözik az interneten, nézi a tévét, újságot olvas, könyvet olvas talán, zenét hallgat, de végül is a művészet és a kommunikáció eszközeivel totálisan magányossá lesz. Ebből a drámai helyzetből kellene visszakanyarodni egy testvéribb, emberibb együttléhez.

Gyurász Éva polgármester asszony megnyitó szavaiban a találkozások örömet és ünnepi jellegét hangsúlyozta. Kiemelte az ünnep közösséget teremtő és formáló erejét: a közös ünneplésben a lét kitágul, együttlétté magasztosul. Balogh Gábor, a Csemadok járási elnöke biztató, lelkesítő szavakban szólt a tevékenységi kör fontosságáról, a személyes kapcsolatokra épülő közösségek megtartó erejéről, amelybe egyéni döntésünk szerint belefogódzhatunk mindannyian. Cibulya Gyula, a helyi szervezet elnöke bevezető gondolataiban a tradíció, a kultúra védelme nélkül álló egyén meddő próbálkozásait vázolta fel, aki közösség híján, személyes tudásával végül is egyedül marad. A többiekkel való összetartozás

tudata nélkül, a közösségért vállalt felelősség nélkül nem boldogulhat az ember. John Donne képe ma igazabb, mint valaha: „Senki sem sziget, minden ember egy rész a kontinensből, a szárazföld egy darabja.“

A találkozó további részében a költészet, a filmművészet szóképeit, titkait próbáltuk megfejteni, értelmezni saját életünkre is.

Képes Géza - „IGEN, DE“ című verssorait, üzenetét Béres Marika tolmácsolásában hallottuk. A költő a kortünetet tömören így fejezte ki: elhisszük és elhitetjük magunkkal, hogy nincs időnk semmire és senkire. Az ember válsága tulajdonképpen a kultúra válsága. Kikerülni a válságból és megújulni tehát azon az úton lehet, amelyen az ember visszatér a legbensőbb és legigazibb valóságához. Reményik Sándor gyönyörűen, tisztán és világosan fogalmazta meg az „ISTENARC“ című versében a költő üzenetét, amelyet Béres Marika kitűnő előadásában hallhattuk ismét. Segítsük hát találkozásainkkal, beszélgetéseinkkel megtalálni igazi arcunkat, Isten-arcunkat, emelte ki Júlia.

A filmművészet remekei közül: Mimi Leder rendezőnek „A jövő kezdete“ című amerikai filmdrámáját néztük 118 percben. Felemelő, megrázó volt a film története, emberséggel teljes és határozottan tisztító erejű. Ez a filmalkotás életünk olyan szakadékát, sebtét tárja fel, a felebarát olyan mély-mély sebesülését, amely némán és kimondhatatlanul is kegyelemért kiált.

A találkozó záróakkordjaként, kötetlen beszélgetés során a „pogácsaszobában“ mondták el a résztvevők, mit kaptak, mit visznek haza, s foglalmazták meg, hogyan tovább.

A találkozó Balogh Gábor úr szavaival zárult: „Hogy a fonál meg ne szakadjon, a spirituális háló tovább szövődjön: folytatni kell munkánkat.“

B.M.

Cédrus bentlakásos szeniorotthon - várják az érdeklődőket

Az EvAnd nonprofit szervezet Cédrus névvel egy bentlakásos szeniorotthont hoz létre Ipoly-ságon, a római katolikus plébániahivatal épületének az oldalsó szárnyában.

A családi jellegű bentlakásos otthonba várják a kliensek jelentkezését. A leendő lakóknak biztosítottak a törvényben előírt szolgáltatások és gondoskodás, egészségügyi és szociális ellátás. Emellett különféle fejlesztő fog-

lalkozások, gyógytornászok szolgáltatása is elérhető lesz a bentlakásos intézményben. A fenntartónak fontos a családi légkör biztosítása, ezzel biztosítva az ott lakók kényelmét és otthonosságát.

A jelentkezés feltétele a kliens számára kiállított orvosi elbírálás, az ehhez szükséges nyomtatványok beszerezhetők a kliens lakhelye szerinti községi/városi hivatalban. További információ kérhető a +421 908 469 664

telefonszámon, illetve reajadud@gmail.com címen. A jelentkezés feltétele a nyugdíjkorhatár elérése.

Az otthon 20-22 férőhellyel rendelkezik. Az intézmény várhatóan augusztus elsején nyílik, az Iskola utca 7. szám alatt. Várják a város, valamint a szűkebb és tágabb környékről a kliensek jelentkezését.

pp

XIV.
Szent Korona Ünnepe
Ipolybalog, 2018. augusztus 5.

10.00 Az ünnepség megnyitója a község főterén

Közreműködik: Morvai Máté, Hlavács Réka

Lőrincz Aranka, Szent Korona Kórus

* Körmenet a Szent Korona-másolattal a Kápolna-dombra, a körmenethez csatlakoznak a Palóc Világtalálkozó résztvevői

KÁPOLNA-DOMB

10.30 Ünnepi szentmise

Főcelebráns: Kozma Imre,
a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapítója

Ünnepi beszéd: Koncsol László,
József Attila díjas esszéíró és költő

Szent Korona Emlékérmek átadása

közreműködik:

Doráti Kamarazenekar-Salgótarján,
m.v. Torják Vilmos

Szóló: Farkas András operaénekes,
az ipolybalogi Szent Korona Kórus
orgona: Mekis Péter

vezényel: Torják Vilmos és Molnár Ottó

ÁRPÁD-KORI TEMPLOM

14.30 Magyar szentek litániája

18.00 A muzsika szárnyain - ünnepi hangverseny

Közreműködik:

- * Salgótarjáni Doráti Kamarazenekar
- * Farkas András - tenor
- * Mekis Péter - orgona

KÁPOLNA-DOMB

14.30 Ipoly-udvar

- * Ipolybalogi óvodások műsora
- * Cserháthalápi Hagyományörző Csoport
- * A Bukréta hagyományörző csoport palóc mesejátéka
- * Lenický Erik
- * RépaRetekMogyoró - gyermekprogram nem csak gyermekeknek
- * Főzőverseny kiértékelése
- * Kaméleon Színház - vásári komédia

19.00 Qualiton

21.00 Charlie élő koncert

Párhuzamos programok

Kézműves-kiállítás és vásár, helyi termékek bemutatója és vására * Íjászat, lovaglás, katonai bemutató

Solymász * Kézműves-foglalkozás * A 10 éves Ipolybalogi Művészeti Alapiskola kiállítása

Hallgatni, csodálkozni, kérdezni...

Márk evangéliumában olvasuk, hogy Jézus názáreti látogatása milyen reakciót váltott ki kortársaiban: „Sokan hallgatták, csodálkoztak tanításán és kérdezték: Honnét vette ez mindezt?” Három ige van itt, amely sorrendisége nekünk is példaértékű.

Az első, hogy hallgatni kell Isten szavát. Mindannyian vagyunk úgy, hogy még az evangéliumot is

csak úgy hallgatjuk, mintha csak a rádióból valami műsor szólna. Fél füllel, fél szívvel, és közben semmi meg sem mozdul bennünk. Pedig ez az Isten üzenete, melyet hozzánk intéz. Nem csak a múltnak szól, hanem bennünket is megcéloz, és meg akar szólítani. Az Igét nem előállítjuk, hanem hallgatjuk, mi nem birtokolni akarjuk, hanem befogadni.

Sokszor esünk bele abba a hibába, hogy olyan keveset hallgatunk. Nyüzsgünk, pörgünk egész héten, sokak fülén egész nap ott a telefon vagy fején ott a zenelejátszó, másoknak szól a TV és a rádió reggeltől estig, és akkor még vasárnap sem akarunk elcsöndesedni. Határozzuk el, hogy a nyár folyamán egy kicsit csöndesebben élünk. Engedjük, hogy mások megszólíthassanak, engedjük, hogy Isten szólhasson hozzánk.

A másik dolog, hogy azok az emberek csodálkoztak. A csodálkozás a gyermeki lelkület alapmagatartása. Az tud rácsodálkozni a körülötte lévő dolgokra, eseményekre, aki megőrizte magában ezt az alapvető nyitottságot, és felnőttként is be tudja ismerni, hogy nem tudok mindent, vannak dolgok, melyek számomra is újak. Ez az a minimum, amivel be kell lépünk a templomba. A szombathelyi székesegyház ajtajában ezt a frappáns megfogalmazást találtam: „Ha hívó vagy, imádkozz, ha nem hiszel, csodálkozz, ha látogató vagy, akkor viselkedj kulturáltan!”

Már régen rossz, ha úgy lépünk be a templomba, de talán ennél is szomorúbb, ha úgy lépünk ki, hogy nem volt olyan pillanat, amikor elcsodálkoztunk volna valamin. Határozzuk el, hogy a nyár folyamán megtanulunk rácsodálkozni.

És csak ezek (a hallgatás és a csodálkozás) után jön az, hogy kérdeztek azok az emberek. Még hozzá nem valami elvont filozófiai kérdést, hanem azt, ami leginkább foglalkoztatta őket; amit ma valahogy így tennénk fel: „Hát ezt meg honnan szedte?”

A probléma abban áll, hogy ezek az emberek nem is akartak választ kapni kérdéseikre, hanem magukban nyitott kérdéseket hagyva, fölspannolták magukat, és megbotránkoztak. Botránkozni mindig egyszerűbb, mint válaszokat keresni, megoldást találni, energiát fektetni abba, hogy tisztán lássunk. Sokszor vagyunk így egymással is, mikor ahelyett, hogy meg akarnánk érteni, hogy mit miért csinál valaki, inkább leírjuk, megbotránkozunk rajta.

Ezekkel a gondolatokkal határozzuk el, hogy a nyár folyamán így olvassuk, hallgatjuk Isten üzenetét. Engedjük, hogy hasson ránk, hogy csodálkozásra ösztönözzön!

Balga Zoltán

Tegyük élménnyé a tanulást!

A fenti címmel nyújtott be sikeres pályázatot az Ipolybalogi Ipolyi Arnold Alapiskola a Bethlen Gábor Alapkezelő

Zrt. által a magyar közösség céljait szolgáló kulturális és oktatási programok támogatására kiírt felhívásra. A támogatás segítségével az iskola felső tagozatos diákjainak egy csoportja a budapesti Csodák Palotájába látogatott el június 18-án, hogy egy tanulmányi kirándulás keretében játékosan ismerkedjen a különféle fizikai törvényszerűségekkel, természeti jelenségekkel, a tudomány egy-egy területével. Magyarország első interaktív tudományos játéktere minden

korosztály számára kínál programokat, hisz a több mint 250, fizikai jelenséget bemutató játék és eszköz, az érdekes előadások, kísérletek és látványos élményvetítések között mindenki megtalálhatta a számára izgalmasat, érdekeset vagy szórakoztatót. A tanulmányúton résztvevő 46 diák „feltérképezte” a lehető legtöbb megállót, ill. interaktív játékot, szinte mindenki megtapasztalta a körmozi és az 5D-s mozi nyújtotta élményt (sajnos a 9D-s mozi épp nem üzemelt, pedig azt is szeretnénk volna megnézni), néhányan kipróbálták, milyen kijutni egy szabadulósobából, ahol nem lexi-kális tudásra, hanem logikára, kreativitásra és együttműködésre volt szükség ahhoz, hogy a csoport eljusson a kijáráshoz. Legnagyobb sikere azonban az Öveges-teremben tartott kísérleti bemutatónak volt, ahol a gyerekek maguk is részesei voltak az egyes demonstrációknak. A tudományos show leginkább a hőtán egyes jelenségeit hozta közelebb és tette érthetőbbé a látványos kísérletek sorával, amely előadónk jóvoltából fél óra helyett

egy órára „sikeredett”. Élménydús, hasznos tanulmányi út volt tehát a Csodák Palotájában tett látogatás, amely segítette megérteni a természeti jelenségek lényegét, élővé tette mindazt, ami az iskolában csak elméleti szinten van jelen, kielégítette a természettudományok iránt eddig is érdeklődők

kíváncsiságát, vagy éppen kíváncsivá tette azokat, akiket eddig nem érintett meg ez a terület.

-ná-

Könyvajánló

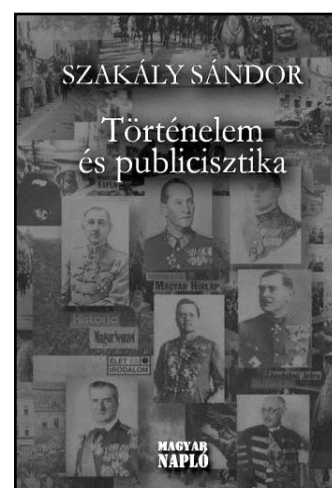
Szakály Sándor:

Történelem és publicisztika

A kiváló történész, e kötet szerzője a 2009 és 2014 között megjelent írásait adja közre, azokat, amelyekről úgy véli, hosszabb életre is érdemesek lehetnek. Meglátása szerint ezek mind a tudományos ismeretterjesztés, mind a publicisztika kritériumainak eleget tesznek, és közülük nem egy megjelenésekor vitát váltott ki, avagy folyó szakmai vitához kapcsolódott. Az 1872-től 1956-ig felölelt időszakból egy-egy cím is igazolja, hogy izgalmas témákat érint. A tartalom témáiból: Egy tábornok életútja - Vitéz Jány Gusztáv, A Nemzeti Hadsereg (1919-1922), A magyar királyi Honvédség és a magyar katonai felső vezetés 1944-1945-ben, A Délvidék visszafoglalása és a magyar katonai vezetés, Horthyról - másként, Hadba lépés a Szovjetunió ellen, Don-kanyar, avagy a magyar királyi 2. honvéd hadsereg, Az '56-os forradalomról és szabadságharcról...

Az érdeklődő olvasók írásai segítségével közelebb kerülhetnek múltunk megismeréséhez, mert annak ismerete nélkül nem érthetjük meg a jelent, és nehezebben tervezhetjük a jövőt.

Balogh Gábor

Falunap Ipolyhídvégen

Folytatás a 4. oldalról

Ezt követően a nagyszínpadon megkezdődött a regionális fellépők színvonalas műsora. Többek között láthattuk a testvértelépülésünkről érkezett Palóc Népdalkört, valamint Kaszás Józsefnét Kisterenyéről, aki nótákat énekelt, a „PALÁNCEK” szlovák gyermek népi táncegyüttest Ipolyságról, a Drégelypalánki Hagyományörző Csoportot, a népszerű Bátonyi Dalkört, valamint a Kiss Zenészek elnevezésű formációt Ipolybalogról. A rendezvény ideje alatt a sátraknál gulyásfőzők fogadták a kilátogató vendégeket. Többféle ízvilág is megjelent a katlanokban, mindenki kedvére választhatott.

Este 19 órai kezdettel megkezdődött a sokak által várva várt Hungarian Pop Top nyilvános RTL Klub-tévéfelvétel népszerű előadók felvonultatásával, Josh műsorvezetésével, úgymint a Desperado, az ex-Fiestás Csordás Tibi, L.L. Junior, Loretta, Mr Rick, Suhancok, Kis Palika és Phat Beat. A nyilvános tévéfelvételt követően a kisszínpadon községünk neves retrózenekara, a Qualiton szórakoztatta a közönséget, amíg az est fénypontjának számító Nagy Feró és a Beatrice készülődött.

A kétórás, fergeteges élő nagykoncerten a Beatrice 40 évét átélő slágerek csendültek fel nagy sikerrel. A zenekar frontembere, Nagy Feró többször is dalra fakasztotta a nagyközönséget, ezáltal is még hangulatosabbá téve az estet.

A nagysikerű koncertet követően hajnalig a Fénix zenekar szórakoztatta a mulatni vágyókat. Nagy örömünkre szolgált, hogy rendezvényünkön több mint 2000 ember vett részt. Reméljük, mindenki kellemes élményekkel tért haza. Jövőre is mindenkit szeretettel visszavárunk.

-kk-

Régi nóta, híres nóta

Járásunkban az idén 19. alkalommal rendezzük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Őszirózsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközölünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

Minden piros, fehér rózsát neki vittem,
A világon egyedül csak neki hittem,
Mégis elment messze tőlem,
Elvitte a szívemből a sok-sok nótát,
Elvitte a sok-sok piros, fehér rózsát.
Piros rózsá, fehér rózsá,
Mondjátok meg, mi van véle, mi hír róla.

Most már bizony szegény vagyok, semmim sincsen,
Csak pár hervadt rózsaszirmom minden kincsem.
Nem maradt más, csak egy álom,
Álmaimban gyakran látom halvány arcát,
Meg azt a sok-sok piros, fehér rózsát,
Piros rózsá, fehér rózsá,
Csak egy szál is jut-e majd a koporsómra.

Tűzpiros rózsaszál nyílt egy kertben
Mézédes illatár volt a kelyhe
Aki csak arra járt, csodálkozva meg-megállt,
mind azt mondta
Jaj, de szép, gyönyörű ez a rózsá.

A rózsát az éjjel, jaj, letörték
Szívemet, a szegényt összetörték
Azóta egyre fáj, hiányzik a rózsaszál, nyugta nincsen
Verje meg tolvaját az úr Isten.

Hallod-e nótás, füttyös szép madár,
Ennek a huncutságnak vége már.
Szállj el a bús szívemről messze földre,
Mindörökre te hűtlen, csapodár.

Huncut a májad, zúzád, csalfa vagy,
Párom is akkor légy hát, majd ha fagy.
Ég veled, édes rózsám, Isten áldjon,
Azt kívánom, magadra ne maradj.

/:Gombház, gyer ide primás,
Veled a szívem búját ma még eltemetem.
Tedd rá a húrta a vonót,
Reggelig rakjad szépen helyére az eszem.:/

Kertünk nyáron

Nyár közepén járunk, veteményeskertünk pedig folyamatosan ellát bennünket minden földi jóval. Nézzünk körül a kertben, milyen feladatokat ró ránk nyáron a konyhakert. Júliushoz érve leszedtük és kifejtettük az első borsót, kihúzgáltunk a sárgarépat, megkóstoltuk a friss fejes káposztát. A termesztési időszak azonban korántsem ért véget, s vannak növények, melyeknek most kezdődik a fejlődése. A júliust tartják a legmelegebb hónapnak, meg talán a legkevesebb csapadék is ilyenkor hullik. A kerti munkák teendői között ezért a talaj nedvességének megőrzése az egyik kihívás - amit nem csupán locsolással tudunk megoldani. Egyre többen használják a talajtakarásos nedvességmegőrző eljárásokat nem csak a szamócasorok között, de más konyhakerti növények esetében is. Ezt mulcsozásnak nevezik, és általában a kerti ápolás során levágott fűnyesedéket használják erre a célra.

Milyen előnyöket várhatunk a mulcsozástól?

- Megőrzi a talaj nedvességtartalmát, tehát csökkentheti a szükséges öntözések számát.
- Visszaszorítja a gyomok növekedését.
- Megakadályozza a termés sárral való befröcskölését.

Ez a hatás különösen előnyös az alacsonyan termő eper esetében.

- Szabályozza a talaj hőmérsékletét: megakadályozza a túlzott lehűlést és felmelegedést. Ennek a kora nyári és őszi fagyoknál lehet jelentősége.

A rövid távú előnyök után feltétlenül meg kell említenünk a talajtakarás hosszabb idő alatt jelentkező kedvező hatásait is; nevezetesen a talaj állapotának javítását. A takarásra használt szerves anyagok lebomlásuk során szerves anyaggal gazdagítják, s egyúttal lazítják a talajt. Ennek következtében fejlődik a gyökerek növekedése, javul a talaj vízáteresztő és -befogadó képessége. Megnö a talaj szervesanyag-tartalma, s ez elősegíti a giliszták és más hasznos, a lebontási folyamatokban részt vevő szervezetek szaporodását.

Talajtakarásra leggyakrabban fűnyesedéket szoktak használni, hiszen a gypápolás, fűnyírás során keletkező nyesedék vékony rétegben elterítve a fent felsorolt előnyöket képes biztosítani. A másik kedvelt talajtakaró fakéregből készül, és dekoratív volta miatt közterületeken is népszerű. Alkalmas lehet a metszés után maradt gallyak daráléka is, amit az erre a célra készített kerti gallyaprítókkel készíthetünk el. A lehullott s összegereblyezett falevelekből is készíthetünk mulcsot, főként, ha a fűnyesedékek keverjük, hogy jó vízáteresztő réteget kapjunk, amely idővel, komposztálódva majd a talajszerkezet hasznára is válik.

Még a hónap elején vethető bab, esetleg bokorbab, cékla, csemegekukorica, de a hónap végén is van még mit vetni, például a mintegy 100 napos tenyészidejű őszi-téli retekfélék közül válogathatunk. A betakarított zöldségek helyére vethetjük másodvetésként az alábbi növényeket: sárgarépa, fejes saláta, zöldbab, őszi káposztafélék, kelbimbó, leveles kel, cékla, gumós kömény, sóska, spenót.

A nyár folyamán érdemes gyűjteni és szárítva eltárolni a gyógy- és fűszernövényeket is. A napsütés hatására ugyanis ilyenkor a legintenzívebb a hatóanyag- és illóolaj-tartalma ezeknek a növényeknek. Kakukkfű, bazsalikom, zsálya, csalán, citromfű, galaj, orbáncfű, körömvirág és még sorolhatnánk azokat a növényeket, amelyeket most kell begyűjteni, megszáritani és télire eltenni.

-ber-

NEMZETKÖZI SAKK CSAPAT-VERSENY SZLOVÁKGYARMATON

Június 23-án (szombaton) nyolc négyfős csapat részvételével nemzetközi rapid sakkversenyre került sor a szlovákgyarmati művelődési házban. A 2 X 15 perces játékidőjű játszmákban a versenyzők a „POLGÁRMESTER ASSZONY” kupájáért küzdöttek, melyet - a nevéhez hűen - Árvay Denisa, a település polgármestere ajánlott fel a tornára. Az indulók között találhattuk Szlovákiából Csáb, Ipolynyék, Detva, Selmebánya és Korpona csapatait, Magyarországról pedig a Balassagyarmati Kábel SE (a torna rendezője), a Balassagyarmati Művelődési Ház, és Pásztó csapata képviseltette magát. A polgármester asszony köszöntő szavai után elindultak a sakkórák, és megkezdődött a körmérkőzéses küzdelem.

Munkában a játékosok

A dobogós csapatok:

1. **Csáb** (Pásztor Stefan, Hegedűs Gabriel, Balga Frantisek, Jakab Stefan)
2. **Balassagyarmati Kábel SE** (Koltányi Imre, Nagy Zsolt, Fábíán János, Ónodi Krisztián + Balogh L.)
3. **Pásztó** (Hovanecz László, Tódor Attila, Tódor Sándor, Osgyáni Sándor)

A helyezettek a kupákkal (Fábíán János, Jakab Stefan, Tódor Sándor)

A baráti hangulatú tornán ebédre kiváló babgulyás került a tányér-ra, a verseny végén közös poharazgatás közben új barátságok születtek, régiak mélyültek el. A Polgármesteri Hivatalnak köszönhetően a művelődési ház nagyszerű helyszíne volt a rendezvénynek, a résztvevők egyöntetűen ezzel a kérdéssel köszöntek el: „Ugye, jövőre is találkozunk ugyanitt?” Így legyen!

Koltányi Imre

Folytatás a 3. oldalról

KÖZÖTTÜNK ÉLNEK

Hál istennek gyűjtőszenveddéllyel is rendelkezem, bár e téren már kissé vissza kell magamat fogni, mert lassan mi szorulunk ki a saját lakásunkból. Eldobni semmit sem tudok, ami a múltunkra utalhat, így a kinagyított korhű ipolyvarbói életképek mellett szépszámmú gyűjteményem van eredeti ruházati és terítő, valamint díszszőtesekből, selyem- és kázmérkendőkből és mindenféle használati tárgyakból, kancsókból, melyeket meghívásokat követően, rendezvényeket vagy diák-táborokat színesítő alkalmi kiállításokon mutatok be a viseletbe öltöztetett babáimmal és a férjem által font Ipoly parti veszszókossárrakkal, valamint a múltból származó egyszerű népi játékokkal és hangszerekkel egyetemben az érdeklődők számára, hogy ha csak a pillanat erejéig is, de visszarepítsem őket gondolatban egy letűnt világ emlékei közé, a fiatalabbja pedig megismerkedhessen a rohanás nélküli, nyugodtabb kor légkörével, melyet meg is tapasztalhatnak a kézműveskedésünk percei alatt, ahol bizony türelmessel és kapkodással könnyen sikerélmény nélkül maradhat az ember fia.

Azóta már a 48. ilyen jellegű kiállításomat készítettem el vagy járultam hozzá gyűjteményeimmel más kiállítások létrejöttéhez határon innen, de túl is.

Gyűjtőmunkám eredményeként ma már évekre lebontva vissza tudok nézni történéseket és neves személyeket szülőfalumat illetően, amelyért hálával és nagy köszönettel tartozom a jószívű, közlékeny, tudásukat és emlékeiket a jövőendő nemzedéke számára is közkinccsé tenni akaró varbóiaknak, akik közül sajnos már többen is a „domboldal csendjében nyugszanak” pedig mennyi mindent szerettem volna még átbeszélni velük, és megkérdezni tőlük...

Munkásságom egyes részei nem különíthetők el egymástól, hiszen egyik hozzá magával a másikat. Legnagyobb eredményként viszont a két hídi vásár ünnepi folklórrészének és varbói kivitelezésének összehozását, a fényképes helytörténeti naptárim megszerkesztését, a 25. Ország-bíró Nap kivitelezését és a községünk első írásos említésének 690. évfordulója alkalmával az elmúlt év falunapi rendezvényét színesítő helytörténeti és néprajzi kiállítást tartom, de minden munkámat teljes szívvel és lélekkel igyekszem végezni, így igazán nincs köztük kiemelkedőbb vagy kedvesebb a másikonál.

Lejgyezte: B.Gy.

Csáky Károly

A lukanényieiek deportálása, bebörtönzése a „felszabadulás” után

A második világháború befejezésével Lukanényén sem ért véget a szenvedés és a bizonytalanság. A háborús áldozatok miatt keletkezett sebek még be sem gyógyultak, a falu népe még fel sem eszmélt, máris jött az újabb megaláztatások sora: a magyarság üldözése, a reszlovakizáció, a deportálás, a földek kisajátítása, az elviselhetetlen adóterhek stb.

Lukanényén az üldöztetés hatványozottan érvényesült. Ehhez asszisztáltak a katonák és a rendőrök, a felsőbb és a helybeli hatalmasságok. Akik eldöntötték, kiket kell innen marhavagonokban az ország másik felébe kényszermunkára hurcolni, kiket kell kuláklístára tenni, börtönbe vagy urán- és ércbányákba küldeni.

A meghurcolt emberek sorsát bemutatta falukönyvében 1996-ban Híves György is. Adatközlői, a téli hidegben fűtetlen marhavagonokban utaztatott lukanényieiek, az éhbérért dolgoztatott magyarok, a megaláztatottak s a bebörtönzöttek elbeszélések tragédiájukat. Elmondták azt is, hogy megnyomorítva bár, de újra talpra tudtak állni. Mert erős volt hitük, mert bíztak a Mindenhatóban, mert meg tudtak bocsátani ellenségeiknek is.

Mint köztudott, a nényei egyház kálváriája is a közel száz hívő katolikus és a helybeli plébános, Bús József embertelen deportálásával kezdődött. A több mint harminc család azonban a messzi idegenben sem fordított hátat Istennek. Itthon maradt üldözőiknek és rosszakaróiknak bebizonyították, hogy hitüket és magyarságukat a szülőföldtől távol sem lehetett kiirtani. Eljárt középük sok-sok pap a Felvidékről, hogy szentmisét szolgáltassanak nekik, gyóntassák, áldoztassák, vigasztalják őket. E papok közül néhány - Lénár Lajos, Kissik János - később Nénye plébánosa lett.

Bús József (1938-1946) egyébként Lukanénye Magyarországhoz való csatlósáskor lett a helység plébániájának vezetője. Nyomban magyarra cserélték a hivatal bélyegzőjét, s magyarul vezették az anyakönyveket is. A faluban igen népszerű volt. Sajnos, az államfordulat után Bús József is felkerült azra a listára, melyen a Lukanényéből Csehszlovákiába erőszakkal elhurcolandók szerepeltek. A faluból 1947. január 21-én 32 családot, 79 személyt deportáltak marhavagonokban az ország nyugati felébe. „A csehek elvitték a papot is” - mondta adatközlőm. Azt is elmondta, hogy bátyjának volt egy szlovák felesége Ebecről, Marka, aki keményen kiállt a plébános mellett. „Tento aj farár bol, aj farár bude!” - kiabálta oda a katonáknak, s nem akarta engedni, hogy elhurcolják.

Híves György könyvében olvashatunk egy másik visszaemlékezést: „Hát Csatánál lelassított a vonat, azon a helyen, ahol a legközelebb volt a határ. Ott egy kézításkával lelépett a vonatról, vele együtt egy újfalusi család is, és átszöktek Magyarországra. Ők ott is maradtak. Őneki is csak az volt a bűne, ami nekünk: magyar volt, és nem volt hajlandó reszlovakizálni.” Egy ideig Piliny plébánosa volt.

Az elhurcolt 79 nényei közt fiatalok és idősebbek, gyermekek és betegek is voltak. Tiszteletükre hetven év után állítottak emléktáblát a faluban. A templom falán látható táblán ott van mind a 79 lukanényei neve.

Mikor a deportáltak hazatértek, akkor sem lett béke Lukanényén. Papjukat, Lénár Károlyt hurcolták el kegyetlen módon, zárták hosszú időre börtönbe, küldték nehéz fizikai munkára. Eltávolítása nem maradt visszhangtalan sem Nényén, sem a filiákon. Emberek szárai futottak össze, s követelték papjuk hazahozatalát. Amennyiben ezt nem teljesítették, amolyan lázadásra, sztrájkra került sor. Ennek megakadályozására sok-sok csendőrral vetették körül a falut, s megkezdtek az ügy kivizsgálását. Nem volt hát elég, hogy Lénár Károlyt koholt vádak alapján 17 évi börtönre ítélték, bosszút álltak azokon is, akik kiálltak mellette. Bíróági eljárás indult név szerint a következő hívek ellen is: Miskei Pál (1895), Pásztor József (1908), Katko István (1928), Híves József Katonka (1909), Tóth István Kukucska (1913), Plech Pál (1911), Tóth Pesta Béla (1908), Híves Márton (1908), Boldog Mária sz. Miskei (1911), Drdanko István (1930), Petrovics József (1925), Ohajda Ilona sz. Hústyava (1910), Adamov Mária sz. Halgas (1924), Péter Pál (1925). Közülük sokan halmazati büntetést kaptak: börtönbe kerültek, vagyonukat elkobozták, s kitiltották a járás területéről. Volt, aki pénzbírságot kapott. (A nevek a Kékkői Járásbíróóság 1952. júl. 9-iki ítélehozzátalában olvashatók, Nénye akkori vezetőinek nevét pedig Híves György könyvében is megtaláljuk.)

Az egykori polgármesternek elbeszélte visszaemlékezéseikben kérték az üldözöttek rosszakaróik nevének elhallgatását. De vajon a másik oldalról történet-bocsánatkérés az emberi botlások, tévedések vagy tudatos kegyetlenségek miatt?

A Csemadok Országos Tanácsa megbízásából a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya
2018. október 13-14-én
rendezi meg a

XIX. ŐSZIRÓZSA
magyarnóta-énekesek országos versenyét.

A nótáénekesek versenyébe 2018. szept. 3-ig azok jelentkezését várjuk, akik betöltötték 16. életévüket, felső korhatár nincs. A versenybe 2 magyar nótával – hallgató, csárdás – lehet jelentkezni írásban név, elérhetőség (pontos lakcím, e-mail, telefonszám) valamint a nóták címének és hangnemének feltüntetésével a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmány címén:

Oblastný výbor Csemadoku,
991 28 Vinica, Nekyjská 397/27
e-mail: csemadokntv@gmail.com,

Az érdeklődők bővebb tájékoztatást kérhetnek a Csemadok NTV telefonszámán: 0907 85 62 96. A jelentkezőknek részletes információt küldünk.

A jelentkezési lapok letölthetők a Csemadok honlapjáról
(www.intezet.sk; www.csemadok-hu.eu).

Charlie

élő koncert

Ipolybalog, 2018. augusztus 5.
21:00

Belépő: 5€ elővételben, 7€ helyszínen

VII. Nógrád szívében folklórfesztivál

Óvár község polgármestere és képviselő-testülete tisztelettel meghívja Önöket az immár hetedik alkalommal megrendezésre kerülő folklórfesztiválra, mely 2018. július 28-án lesz megtartva a helyi sportpályán.

PROGRAM:

13:00 Szentmise
15:00 Kultúrműsor: Hagyományörző csoportok bemutatói
Vásári komédia, Havanna táncsoport
Tombolahúzás, Royal team, Blokk együttes
Közben: Tűzoltó-bemutató gyerekeknek, falunézés hintóval

Karaoke show kifulladásig.

A vadászkonyha ingyenségeit 20:00-ig mindenki ingyen fogyaszthatja.

Köszönjük szponzorainknak rendezvényünk támogatását!

KULT
MINOR

S FINANČNOU PODPORUJ
BANSKOBYSTRICKÉHO
SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA

Szlovákgyarmati Falunap 2018. augusztus 4.

15.00	Megnyitó
15.20	KIS GRÓFÓ
16.00	AKCENT LIVE
17.00	VIDIEK
18.00	SANCI /Muzsika TV/
19.00	BONEY M revival
20.00	SÓKI CSILLA
	BENYÓ ERIKA
21.00	LORETTA
22.00	MODUS Memory
23.00	CSUTA zenekar
00.00	Tűzijáték
	CSUTA zenekar

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

KULT
MINOR

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap és a Kisebbségi Kulturális Alap - SZK támogatta.

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0905/71 77 76. Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.